

Sygnatura akt IV P 23/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Ż., dnia 28 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Żaganiu IV Wydział Pracy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Paweł Jabłoński

Protokolant: kierownik sekretariatu Mariola Siczyńska

po rozpoznaniu w dniu 21 kwietnia 2016 r. w Żaganiu

sprawy z powództwa Powiatu (...)

przeciwko G. S.

- o zapłatę

I. powództwo oddała,

II. zasądza od powoda Powiatu (...) na rzecz pozwanej G. S. kwotę 1.800,00 (jeden tysiąc osiemset)zł. tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygnatura akt IVP.23/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 01.02.2016r. pełnomocnik powoda Powiatu (...), podnosząc, że działa w imieniu Specjalnego Ośrodka Szkolno – (...) w Ż., wystąpił przeciwko pozwanej G. S. i domagał się zasądzenia od niej na rzecz powoda kwoty 8.659,60 zł tytułem nienależnie pobranych dodatków za pracę w warunkach trudnych i uciążliwych wraz z ustawowymi odsetkami.

Do pozwu dołączone zostały: dowód opłacenia pozwu kwotą 433,00 zł z rachunku Powiatu (...) na rachunek Sądu oraz pełnomocnictwo udzielone i podpisane przez Starostę Powiatu (...) – H. J..

Pozew ten skierowany został przez pełnomocnika powoda do Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego w Żaganiu, do którego wpłynął w dniu 08.02.2016r.

Zarządzeniem z dnia 14.03.2016r. sprawa została przekazana do Wydziału Pracy Sądu Rejonowego w Żaganiu (k.60), jako właściwego do jej rozpoznania.

W dniu 21.03.2016r. wydane zostało zarządzenie o wyznaczeniu terminu rozprawy na dzień 21.04.2016r. i o doręczeniu zawiadomień pełnomocnikowi powoda oraz doręczeniu odpisu pozwu pozwanej.

Pełnomocnik powoda otrzymał zawiadomienie o terminie rozprawy wyznaczonej przed Sądem Pracy w dniu 29.03.2016r. (w aktach sprawy), a pozwanej doręczono odpis pozwu w dniu 25.03.2016r. (również w aktach sprawy).

Pozwana G. S. nie złożyła pisemnej odpowiedzi na pozew, a w dniu 21.04.2016r. ustanowiła pełnomocnika w osobie radcy prawnego, który na rozprawie, nie wdając się w spór, co do istoty sprawy, zgłosił zarzut braku legitymacji procesowej czynnej po stronie Powiatu (...) z uwagi na to, że jest to sprawa ze stosunku pracy z pozwaną i może być wniesiona tylko i wyłącznie przez pracodawcę, którym bezspornie w stosunku do pozwanej był Specjalny Ośrodek

Szkolno - (...) w Ż., który w tej sprawie nie występował, a pełnomocnictwo zostało udzielone tylko i wyłącznie przez Starostę Powiatu (...), który nie był pracodawcą pozwanej.

Pełnomocnik pozwanej wnosił także o zasądzenie kosztów procesu przy oddaleniu powództwa z tej przyczyny, określonych w aktualnym rozporządzeniu o kosztach.

Po podniesieniu tego zarzutu pełnomocnik powoda oświadczył, że precyzuje oznaczenie strony powodowej, w ten sposób że powodem powinien być Specjalny Ośrodek Szkolno (...) w Ż. i wnosił o określenie 7 dniowego terminu na uzupełnienie braku w postaci przedłożenia pełnomocnictwa, upoważnienia do reprezentowania przez (...).

Pełnomocnik nie złożył innych wniosków związanych z tym, że powództwo nie zostało wniesione przez podmiot, który powinien występować w charakterze powoda, w szczególności określonego w art. 196 k.p.c.

Sąd ustalił, co następuje:

Okolicznościami bezspornie wynikającymi z dokumentów zawartych w aktach osobowych pozwanej G. S. i jej informacyjnego wysłuchania na rozprawie w dniu 21.04.2016r. było to, że G. S. zatrudniona była w Specjalnym Ośrodku Szkolno – (...) w Ż. od dnia 01.09.2009r., zatrudniona na podstawie mianowania oraz posiada stopień awansu zawodowego – nauczyciela dyplomowanego.

Uchwałą Zarządu Powiatu (...) z dnia 14.07.2009r., w wyniku konkursu, powierzono jej, na okres 5 lat (od dnia 01.09.2009r. do 31.08.2014r.), stanowisko Dyrektora Specjalnego Ośrodka Szkolno – (...) w Ż..

W latach poprzednich pełniła również funkcję Dyrektora Szkoły Podstawowej w D. (lata 1992-2002) i Dyrektora Publicznej Szkoły Podstawowej Nr (...) w Ż. (lata 2002 – 2007).

Starosta (...) w dniu 04.09.2009r. określił składniki wynagrodzenia pozwanej, na które składały się: wynagrodzenie zasadnicze, dodatek za pracę w trudnych warunkach, dodatek za pracę w warunkach uciążliwych, dodatek funkcyjny oraz dodatek stażowy.

Podobnie określone były składniki wynagrodzenia pozwanej w kolejnych latach i przez kolejnych Starostów Powiatu (...) (w tym 27.08.2012r.).

Na posiedzeniu Zarządu powiatu (...) w dniu 19.09.2013r. postanowiono odwołać ze stanowiska pozwaną, w trybie art.38 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty.

W tym celu zarząd upoważnił Starostę (...) do wystąpienia do (...) Kuratora Oświaty o opinię.

Ustalono, że biorąc pod uwagę 4 kontrole w zakresie prawidłowości dysponowania przyznanymi szkole środkami budżetowymi, a także gospodarowanie mieniem, działania pozwanej, jako dyrektora wykazują się szczególną nagannością, niegospodarnością tym bardziej, że pozwana nie wyciągnęła wniosków z poprzednich kontroli i nadal postępowała nierzetelnie oraz niezgodnie z przepisami narażając ośrodek na zbędne i nieuzasadnione wydatki, co w konsekwencji przyniosło negatywne skutki dla budżetu powiatu.

Postanowiono również zażądać od pozwanej zwrotu wypłaconego dodatku za trudne i uciążliwe warunki pracy za cały okres zwolnienia z zajęć dydaktycznych.

W dniu 24.09.2013r. Starosta Powiatu (...), w imieniu jego zarządu, na podstawie art. 38 ust. 1 pkt. 2 ustawy o systemie oświaty zwrócił się do (...) Kuratora Oświaty o wydanie opinii w sprawie odwołania ze stanowiska dyrektora Specjalnego Ośrodka Szkolno- (...) w Ż. pozwanej G. S. i poinformował go o tym, że Zarząd Powiatu (...) zamierza odwołać ją ze stanowiska bez wypowiedzenia.

W uzasadnieniu tego pisma podano, że pozwana G. S. objęła stanowisko Dyrektora Specjalnego Ośrodka Szkolno - (...) w Ż. na podstawie uchwały nr 305 /2009 Zarządu Powiatu (...) z dnia 14.07.2009r., na okres od 01.09.2009r. do 31.08.2014r.

W okresie wykonywania funkcji zostały przeprowadzone 4 kontrole w zakresie prawidłowości dysponowania przyznanymi szkołom środkami budżetowymi, a także gospodarowania mieniem. Poinformowano Kuratora Oświaty o tym, że na okoliczność przeprowadzonych kontroli organ dysponuje protokołami z dnia 16.04.2010r., 09.11.2010r., od 03.04.2013r. do 24.05.2013r. oraz z dnia 04.06.2013r.

Kontrole te wykazały istnienie szeregu nieprawidłowości w zakresie gospodarki finansowej.

Kontrola z 16.04.2010r. dotyczyła badania realizacji wydatków na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, pracowników administracji i obsługi w latach 2009-2010.

Ustalenia kontroli wykazały znaczne przekroczenie wydatków budżetowych na wynagrodzenia, co spowodowało konieczność dofinansowania funduszu płac w miesiącu listopadzie 2010r. na kwotę 343.052,00 zł.

Brak środków na funduszu płac spowodowany został udzieleniem nieuzasadnionych podwyżek płac w stosunku do budżetu, zatrudnieniem pracowników administracji i obsługi ponad normę wynikającą ze standardów zatrudnienia określonych przez zarząd powiatu, to jest ponad 3,5 etatu. Ponadto powódka, jako dyrektor szkoły, w roku 2009 nie dopełniła obowiązku aktualizacji arkusza organizacyjnego w związku z zatrudnieniem dodatkowych dwóch pracowników pedagogicznych od 01.10.2009r. i od 06.10.2009r..

Kontrola z dnia 09.11.2010r. dotyczyła badania podwyżek dla nauczycieli przyznanych od 01.01.2010r., podwyżek dodatków trudnych i uciążliwych od 01.01.2010r., przyznania dodatków motywacyjnych od 01.01.2010r., przyznania nagród dyrektorskich oraz przyjmowania i zwalniania pracowników.

Wyniki kontroli wykazały, iż dyrektor wprowadziła, od 01.09.2010r., podwyżki dla nauczycieli, mimo iż w tym czasie ośrodek już posiadał braki w budżecie. Od 01.01.2009r. powódka podwyższyła dodatki trudne: z obowiązujących 15% do 18%, dodatki uciążliwe z wysokości obowiązującej 2% -5% do 4% - 7%, co spowodowało dodatkowy wzrost wynagrodzeń i pochodnych o kwotę 77.154,08zł.

Z dniem 01.01.2010r. pozwana przyznała również dodatki motywacyjne w wysokości od 5 do 15% i tym samym zwiększyła deficyt budżetowy o kwotę 25.498,43zł. W miesiącu październiku 2010r. przyznała również nagrody dla nauczycieli i pracowników obsługi w łącznej wysokości w 17.448,00 zł.

Protokół kontroli za okres od dnia 03.04.2013r. do 24.05.2013r. dotyczył badania przestrzegania standardów z 2012r. realizacji planu zajęć i prawidłowości planowania godzin lekcyjnych za okres od 01.09.2011r. do 31.08.2012r. oraz weryfikacji ilości dzieci w oddziałach za okres od IX 2011r.

Wyniki kontroli wskazały na następujące nieprawidłowości:

- a) przekroczenie standardów zatrudnienia na stanowiskach pedagogicznych o 2,5 etatu i na stanowiskach obsługi o 1, 5 etatu,
- b) przyznanie zawyżonego dodatku funkcyjnego dla v-ce dyrektora - obowiązujący 35%, przyznany 45%,
- c) przyznania zawyżonego dodatku funkcyjnego dla kierownika internatu obowiązujący 30%, przyznany 35%,
- d) zwiększenie po 01.09.2011r. zatrudnienia o 6 osób wobec faktu, iż wynagrodzenia i pochodne dla tych osób nie były ujęte w budżecie 2011r.,

e) w okresie od września 2010r. do IX 2013r. błędnie przyznano godziny ponadwymiarowe i powstała nadpłata za te godziny w wysokości 2.928,85zł,

f) nieprawidłowo wypłacono wynagrodzenia za czas urlopu wypoczynkowego, co spowodowało powstanie nadpłaty na łączną kwotę 4.185,74zł,

g) zastosowano nieprawidłową stawkę wynagrodzenia zasadniczego w okresie od listopada 2011r. do kwietnia 2012 zawiązaną wobec jednej, osoby co spowodowało nadpłatę na kwotę 1.864,64 zł.

Protokół z 04.06.2013r. dotyczył kontroli za lata 2010-2012 w zakresie stosowania zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, dochodów własnych jednostki budżetowej i wydatków z tego tytułu oraz kontroli wydatków budżetowych rzeczowych za rok 2012.

Starosta poinformował Kuratora Oświaty, że w tym zakresie również stwierdzono szereg nieprawidłowości:

- umorzenie należności za posiłki bez przestrzegania zasad ustalonych przez Radę Powiatu,
 - błędne stosowanie regulaminu Funduszu Zakładowego Świadczeń Socjalnych,
 - błędne naliczenie odpisu na ZFŚS w roku 2010 naliczono na 15 etatów, a winno być z 18,38 etatu, zaś w roku 2013 naliczono na 34,8etatu, a winno być 35,28etatu,
 - nie przestrzeganie ustalonych norm zatrudnienia,
 - brak kalkulacji ceny na obiady dla nauczycieli,
 - w zakresie wydatków z dochodów własnych stwierdzono dokonywanie zakupów, lecz na fakturach brak jest opisu celu dla, którego zostały one dokonane,
 - w zakresie wydatków budżetowych rzeczowych stwierdzono nieuzasadnione wydatki w zakresie szkoleń, wydatków remontowych, m.in. na sanitariaty.
 - w szkole nie były przestrzegane zasady rachunkowości, faktury nie były opisywane pod względem celowości zakupu, braku zakwalifikowania do określonego celu, jak i zatwierdzenia przez dyrektora i główną księgową,
- w przypadku zakupu materiałów budowlanych nie wskazywano gdzie i czy materiały zostały wbudowane i kto je odebrał,
- zatrudnienie na stanowisku głównej księgowej w okresie od 21.05.2012r. do 31.08.2012r. osoby nie posiadającej uprawnień, o których mowa w art. 54 ustawy o finansach publicznych.

Starosta w swym piśmie zawarł także informacje, że wskazano jedynie przykładowe przypadki nieprawidłowości, zaś pełny wykaz tych nieprawidłowości znajduje się w protokołach kontroli.

Pismo informuje również o tym, że pozwana pobrała nienależny dodatek za trudne i uciążliwe warunki pracy od 01.09.2011r. do 31.08.2013r., w łącznej w wysokości 14.649,60zł.

Starosta Powiatu przyznał jej dodatek za pracę w trudnych warunkach w kwocie 15% wynagrodzenia zasadniczego oraz za pracę w warunkach uciążliwych w kwocie 5% wynagrodzenia zasadniczego, natomiast uchwałą Zarządu Powiatu z 18.08.2011r. pozwana została zwolniona z pensum dydaktycznego na rok szkolny 2011-2012. Zatem dodatek ten nie powinien być wypłacany, bowiem zgodnie z uchwałą nr XXIII/2/2009 Rady Powiatu (...) z dnia 31.03.2009r. w sprawie ustalania regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe zasady przyznawania nauczycielom dodatków za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego, za warunki pracy dodatek taki wypłacany jest w przypadku prowadzenia zajęć dydaktycznych i wychowawczych z dziećmi i młodzieżą oraz zajęć rewalidacyjno-

wychowawczych. Skoro pozwana była zwolniona z pensum i nie wykonywała ani jednej godziny pracy dydaktycznej, wychowawczej i rewalidacyjno - wychowawczej, to nie nabywała prawa do tych dodatków.

W piśmie tym informowano Kuratora Oświaty, o tym, jakie przepisy prawa swoimi działaniami pozwana naruszyła: uchwałę Zarządu Powiatu nr (...) z dnia 25.04.2006.r. w sprawie standardów zatrudnienia w szkołach i placówkach oświatowych Powiatu (...), uchwałę Rady Powiatu (...) nr (...) z dnia 31.03.2009r. - w sprawie ustalania regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe zasady przyznawania nauczycielom dodatków za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego za warunki pracy oraz nauczycielskich dodatków mieszkaniowych dla nauczycieli jednostek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat (...), Rozporządzenie Ministra (...) i Narodowej z dnia 14 lipca 2010r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagrodzenia za pracę w dniu wolnym od pracy, uchwałę nr (...) Rady Powiatu (...) z dnia 03 marca 2010r. w sprawie: określania zasad, sposobów i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Powiatowi (...) i jednostkom organizacyjnym powiatu, uchwałę nr XXVII/6/2009 Rady Powiatu (...) z dnia 15 września 2009r. w sprawie ustalenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczyciela zatrudnionego w pełnym wymiarze godzin prowadzącego zajęcia z przedmiotów o różnym wymiarze godzin, Rozporządzenia Ministra (...) z 22czerwca (...)r. w sprawie szczególnych zasad ustalania wynagrodzenia oraz ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy nauczycieli, ustawy z dnia 17 grudnia 2004r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych.

Pismo zawiera także informacje o tym, że wobec pozwanej zostały skierowane wnioski do rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych przy R. w Z., a także o tym, że postanowieniem nr 2 .5.17. (...) z 17lipca 2013r. rzecznik umorzył postępowanie, co do naruszenia dyscypliny finansów publicznych stwierdzonych w roku 2009 i 2010 wobec przedawnienia karalności.

W ocenie Starosty, pozwana w każdym roku budżetowym kierowania działalnością ośrodka naruszała zasady gospodarki finansowej oraz nienależycie sprawowała nadzór nad organizacją i funkcjonowaniem ośrodka.

Zarząd Powiatu uznał przedstawione powyższej zarzuty za uzasadniające odwołanie jej ze stanowiska bez wypowiedzenia.

W jego ocenie, działania pozwanej wykazywały się szczególną nagannością, niegospodarnością, tym bardziej, iż nie wyciągnęła wniosków z poprzednich kontroli i nadal postępowwała nierzetelnie oraz niezgodnie z przepisami narażając ośrodek na zbędne i nieuzasadnione wydatki, co w konsekwencji przyniosło negatywne skutki dla budżetu powiatu.

(...) Kurator Oświaty w odpowiedzi na pismo z dnia 24.09.2013r. nie wyraził opinii w terminie określonym w art.38 ust.2 ustawy o systemie oświaty, przez co zgodnie z tym przepisem pozytywnie zaopiniował stanowisko Zarządu Powiatu.

W dniu 07.10.2013r. Zarząd Powiatu (...) podjął uchwałę w sprawie odwołania G. S. ze stanowiska dyrektora Specjalnego Ośrodka Szkolno (...) w Ż., z dniem 7 października 2013r., bez wypowiedzenia. Jako podstawę wskazano art. 38 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 5c pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty art. 32 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym, po zasięgnięciu opinii (...) Kuratora Oświaty.

Uzasadnienie tej uchwały odwołuje się do analogicznych przyczyn, jak te, które wskazano w piśmie do (...) Kuratora Oświaty z dnia 24.09.2013r.

Uchwałą z dnia 07.10.2013r. powierzono obowiązki dyrektora pozwanego R. S., która aktualnie jest jego dyrektorem, a wcześniej ściśle współpracowała z pozwaną na stanowisku jej zastępcy.

Po odwołaniu pozwanej z funkcji dyrektora pozostawała ona w stosunku pracy w Specjalnym Ośrodku Szkolno – (...) w Ż. na stanowisku nauczyciela.

W okresie od dnia 15.10.2014r. do 14.10.2015r. korzystała z rocznego urlopu dla poratowania zdrowia.

W dniu 27.10.2015r. pozwana G. S. złożyła wniosek o rozwiązanie z nią stosunku pracy w związku z przejściem na wcześniejszą emeryturę, który to wniosek uzyskał akceptację dyrektora Specjalnego Ośrodka Szkolno – (...) w Ż. i stosunek pracy uległ rozwiązaniu z dniem 30.10.2015r.

Są to okoliczności bezspornie wynikające z dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych pozwanej G. S., jak również i z tych akt osobowych wynika to, że Specjalny Ośrodek Szkolno - (...) w Ż. był pracodawcą pozwanej (w rozumieniu art.3 k.p.), jako jednostka zatrudniająca pracowników.

Z tych akt wynika i to, że Specjalny Ośrodek Szkolno - (...) w Ż. posiada zdolność sądową i procesową (w rozumieniu art.460 k.p.c.), a nadto ten sam Specjalny Ośrodek Szkolno - (...) w Ż. był stroną w licznych postępowaniach sądowych z udziałem pozwanej G. S., w tym w sprawach, między innymi:

- IVP.73/13: związanej z wypowiedzeniem stosunku pracy,
- IVP.66 i IVP.67/14: związanych z wynagrodzeniem za pracę,
- IVP.43/14: związanej z uchyleniem kary porządkowej,

Sąd zważył, co następuje:

W tak ustalonych okolicznościach, rację miał pełnomocnik pozwanej G. S., że z roszczeniami wskazanymi w pozwie z dnia 01.02.2016r. przeciwko niej mógł wystąpić jedynie jej pracodawca, posiadający wyłączną zdolność sądową i procesową (art.3 k.p. i art.460 k.p.c.), to jest Specjalny Ośrodek Szkolno - (...) w Ż., a zdolności takiej nie posiadał, ani w imieniu własnym, ani działając na jego rzecz Powiat (...) i Starosta (...), który udzielił pełnomocnictwa radcy prawnemu do prowadzenia sprawy, a także który opłacił powództwo.

Zgodnie z art. 460§1 k.p.c. zdolność sądową i procesową ma także pracodawca, chociażby nie posiadał osobowości prawnej. Dokonując subsumpcji tego przepisu do realiów niniejszej sprawy należy zaaprobować pogląd zawarty w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2013 r. w sprawie II PK 4/13 (LEX nr 1375183), iż jednostka organizacyjna i budżetowa podmiotu samorządowego może być uznana za pracodawcę wówczas, gdy jej samodzielność obejmuje uprawnienie do zatrudniania pracowników.

W myśl art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty - dyrektor jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole lub placówce nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami. Dyrektor w szczególności decyduje w sprawach:

- 1) zatrudniania i zwalniania nauczycieli oraz innych pracowników szkoły lub placówki;
- 2) przyznawania nagród oraz wymierzania kar porządkowych nauczycielom i innym pracownikom szkoły lub placówki.

W tym kontekście dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno – (...) w Ż. posiada i posiadał uprawnienie do zatrudniania nauczycieli i innych jego pracowników, pełni i pełnił, więc funkcję pracodawcy w rozumieniu Kodeksu pracy, miał zdolność procesową i był umocowany do udzielenia pełnomocnictwa radcy prawnemu w tej sprawie.

Bezspornym było i to, że zarządzeniem z dnia 14.03.2016r. sprawa została przekazana do Wydziału Pracy Sądu Rejonowego w Żaganiu (k.60), jako właściwego do jej rozpoznania. Jest to od dawna ustalone zarówno doktrynie, jak i w orzecznictwie, w tym Sądu Najwyższego (np.: wyrok z dnia 15.01.2009r., (...).125/08).

W dniu 21.03.2016r. wydane zostało zarządzenie o wyznaczeniu terminu rozprawy na dzień 21.04.2016r. i o doręczeniu zawiadomień pełnomocnikowi powoda oraz doręczeniu odpisu pozwu pozwanej.

Pełnomocnik powoda otrzymał zawiadomienie o terminie rozprawy wyznaczonej przed Sądem Pracy w dniu 29.03.2016r. i co najmniej od tej daty, jako fachowy pełnomocnik, winien poczynić działania by doprowadzić do przekształcenia po stronie powodowej.

Zgodnie z art.477 k.p.c., jedynie w postępowaniu wszczętym z powództwa pracownika wezwań do udziału w sprawie, o którym mowa **w art. 194 § 1 i § 3 k.p.c.**, Sąd może dokonać również z urzędu, co dotyczy sytuacji, gdy pozew wniesiono przeciwko osobie lub podmiotowi, którzy powinni być w sprawie stroną pozwaną.

W tej zaś sprawie bezspornym było, że powództwo zostało wniesione nie przez osobę, podmiot, który powinien występować w sprawie w charakterze powoda.

Jedyną, zatem formą podmiotowego przekształcenia sporu była ta, która określona jest w treści art.196§1 k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem, jeżeli okaże się (jak w tej sprawie), że powództwo zostało wniesione nie przez osobę, która powinna występować w sprawie w charakterze powoda, Sąd **na wniosek dotychczasowego powoda** zawiadomi o toczącym się procesie osobę (podmiot – Specjalny Ośrodek Szkolno – (...) w Ż.) przez niego wskazaną. Osoba ta może w ciągu dwóch tygodni od doręczenia zawiadomienia wstąpić do sprawy w charakterze powoda. Nadto osoba w ten sposób zawiadomiona, która zgłosiła przystąpienie do sprawy w charakterze powoda, może za zgodą obu stron wstąpić na miejsce strony powodowej, która wówczas będzie od udziału w sprawie zwolniona. W razie wyrażenia zgody na zmianę strony powodowej pozwany może w terminie dwutygodniowym złożyć sądowi wniosek o przyznanie dotychczasowych kosztów od osoby, która poprzednio występowała, jako powód (§2 art.196 k.p.c.).

W art. 196 k.p.c. został, zatem (jak w tej sprawie), uregulowany wypadek całkowitego braku legitymacji procesowej czynnej.

Postępowanie mające na celu usunięcie tego braku zostało ukształtowane zgodnie z zasadą dyspozycyjności. Ustawodawca, szanując tę zasadę, z której wynika m.in. to, że nikt nie może być zmuszony do wytoczenia powództwa, przyjął, że od woli dotychczasowego powoda oraz osoby, która powinna występować w sprawie w charakterze powoda, zależy podmiotowe przekształcenie w celu usunięcia braku legitymacji czynnej.

Włączenie do procesu osoby legitymowanej jest, więc uzależnione od złożenia przez dotychczasowego powoda wniosku o zawiadomienie tej osoby o toczącym się procesie. Samorzutne zgłoszenie się osoby mającej legitymację procesową - bez równoczesnego wniosku powoda - może być traktowane, przy wystąpieniu wymaganych okoliczności, tylko, jako zgłoszenie interwencji ubocznej.

W ocenie Sądu, zwłaszcza wobec oczywistego braku legitymacji procesowej czynnej po stronie Powiatu (...), wniosek złożony w tym trybie, najpóźniej na rozprawie w dniu 21.04.2016r., do czego zresztą nie doszło, byłby dla Sądu wiążący.

Zmiana podmiotowa, o jakiej mowa w przepisie art.196 k.p.c., staje się aktualna dopiero wówczas, gdy błędu w oznaczeniu podmiotowych granic procesu nie można naprawić w drodze sprostowania oznaczenia stron.

Artykuł 196§1 k.p.c. nie znajduje zastosowania, gdy przekształcenie pozostaje w sferze np.: właściwej reprezentacji Skarbu Państwa, a więc jest dokonywane na podstawie art. 67§ 2 k.p.c.

Nie dochodzi również do zmiany podmiotowej, o której mowa w art. 196 k.p.c., gdy powód prostuje jedynie oznaczenie strony, uzupełnia jej oznaczenie bądź konkretyzuje np.: wskazuje osobę prawną zamiast jej jednostki organizacyjnej.

Natomiast nie można mówić o sprostowaniu oznaczenia strony w sytuacji, gdy (jak w tej sprawie pełnomocnik powoda na rozprawie w dniu 21.04.2016r. zamierzał poprzez sprecyzowania strony podmiotowej „**wprowadzić**” do

procesu całkiem inny, nowy podmiot, który dotychczas w najmniejszym nawet stopniu nie działał w sprawie (postanowienie SN z dnia 9 sierpnia 2000 r., I CKN 749/00, LEX nr 52784).

Specjalny Ośrodek Szkolno - (...) w Ż., reprezentowany przez swego dyrektora, nie tylko nie sporządził pozwu, nie opłacił go i nie udzielił pełnomocnictwa ani w tej sprawie, jak również wcześniej w sprawie ICo. 630/15, w której wniosek o zawezwanie do próby ugodowej sporządził pełnomocnik legitymujący się pełnomocnictwem wyłącznie Starosty (...).

Podkreślić także trzeba, że samo oznaczenie w piśmie procesowym, w tym przypadku w pozwie pełnomocnik powoda Powiatu (...) określił powoda - Powiat (...) – Specjalny Ośrodek Szkolno – (...), bez zachowania trybu, w jakim zgodnie z art. 196§1 k.p.c. może dojść do przekształcenia podmiotowego, **nie może prowadzić do zmiany po stronie powodowej** (wyrok SN z dnia 16 grudnia 2005 r., III CK 312/05, M. Praw. 2006, nr 2, s. 61, LEX nr 165140) zwłaszcza w sytuacji, gdy czynnie legitymowany nie podejmował żadnych działań związanych z wniesieniem powództwa: nie sporządził pozwu i go nie podpisał (Dyrektor (...) w Ż.), nie opłacił pozwu, nie udzielił także pełnomocnictwa.

Nie można nawet zakładać, że złożenie pozwu było zgodne z jego wolą i czy nawet odbyło się za jego wiedzą oraz, czy „poprawienie” oznaczenia strony powodowej, w taki sposób, jak to zamierzał uczynić pełnomocnik powoda, nie naruszy wskazanej powyżej zasady dyspozycyjności, z której wynika przecież to, że nikt nie może być zmuszony do wytoczenia powództwa.

Wprowadzenie, zatem Specjalnego Ośrodka Szkolno - (...) w Ż. do niniejszego postępowania mogło, w ocenie Sądu, nastąpić w tej sytuacji tylko i wyłącznie na skutek złożenia przez pełnomocnika powoda wniosku określonego w art.196 k.p.c., czego jednak fachowy pełnomocnik nie uczynił, narażając się na słuszny zarzut pozwanej – braku legitymacji czynnej i tego konsekwencje.

W odróżnieniu od zdolności sądowej i zdolności procesowej k.p.c. nie zawiera definicji legalnej legitymacji procesowej.

W nauce prawa postępowania cywilnego, jak i w praktyce sądowej przyjmuje się jednak na ogół, że legitymacja procesowa jest właściwością podmiotu, w stosunku, do którego Sąd może rozstrzygnąć o istnieniu albo nieistnieniu indywidualno - konkretnej normy prawnej przytoczonej w powództwie. Podmiotami posiadającymi legitymację procesową są np. podmioty posiadające interes prawny w ustaleniu istnienia albo nieistnienia prawa lub stosunku prawnego, którego nie są podmiotem (W. Broniewicz, Postępowanie cywilne w zarysie, Warszawa 2005, s. 134).

Legitymacja procesowa jest, więc zawsze powiązana z normami prawa materialnego.

Jak to już wskazano powyżej jedynym podmiotem, który w sprawie kierowanej przeciwko G. S. posiadał legitymację w tym znaczeniu był Specjalny Ośrodek Szkolno – (...) w Ż., jako jej były pracodawca w sprawie o roszczenia związane z łączącym te strony stosunkiem pracy.

Pracodawcą zaś pozwanej nigdy nie był i nadal nie jest, ani Powiat (...), ani Starosta, ani też Starostwo Powiatowe.

Sąd dokonuje oceny istnienia legitymacji procesowej strony w chwili orzekania, co do istoty sprawy.

Brak legitymacji procesowej zarówno czynnej, jak i biernej prowadzi do wydania wyroku oddalającego powództwo (por. H. Pietrkowski, Zarys metodyki pracy sędziego w sprawach cywilnych, Warszawa 2007, s. 112).

Stąd też orzeczono, jak w pkt I wyroku z dnia 28.04.2016r.

O kosztach orzeczono zgodnie z art.98§1 i 3 k.p.c. w zw. z art.99 k.p.c. i w zw. z §2 pkt 4 w zw. §9 ust.1 pkt 2 Rozp. Min. Spr. Z 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.